

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2019. augusztus

AKTUÁLIS

A mostani napokban repülnek a Dél-Mezőföld ritkaságai, a hangyaboglárkák

A boglárkalepke-félék apró termetükről és szárnyuk általában kék színéről (amely lehet akár piros vagy barna is) könnyen felismerhetők. Hazánkban számos fajuk él, melyek közül öt faj a speciális életstílusú hangyaboglárkák közé tartozik. A hangyaboglárkák sajátossága, hogy petéiket minden faj kizárólag egyetlen növényfaj virágaiba teszi, így élőhelyük is kizárólag a gazdanövény élőhelyéhez kötött, azaz velük szoros kapcsolatban élnek.

A hangyaboglárkák további érdekessége, hogy a kikelt lepkehernyók egy idő után a talajra ereszkednek, ahonnan a fajra specializálódott vöröshangyák a bolyukba viszik őket. A hernyók ezután a boly belsejében élik tovább életüket. Egyes fajok a hangyák petéivel táplálkoznak – ilyen faj például a *vérfű hangyaboglárka*. Másokat úgy etetik a hangyák, mint a saját lárváikat – erre példa a *szürkés hangyaboglárka*. A *vérfű hangyaboglárka* az *őszi vérfű*, a *szürkés hangyaboglárka* a védett *kornistárnics* virágaiba petézik. Mindkét növényfaj a Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet homokbuckái között meghúzódó ritka lápréteken tenyészik. E növényfajok virágzása augusztus végére, szeptember elejére esik, ezért lepkéik is ebben az időben repülnek.

A Dél-Mezőföldön nyár végére kiszáradó, kis kiterjedésű kékperjés lápréteket találunk, melyek mára a teljes eltűnés szélére sodródtak. Az egyre melegebb nyarak miatt egyre hosszabb időre kiszáradnak, talajvizük egyre mélyebbre húzódik. Ennek következtében, elsősorban a tájidegen bolygatott kultúrerdőkből meginduló gyomosodás hatására özönfajok szorításába kerülnek. A túltartott vaddisznóállomány túrásaival a sokszor mindössze fél hektár, vagy még kisebb kiterjedésű élőhelyeket teljesen tönkretelheti, mivel a túrás helyén megindul a gyomfelverődés. Az özönfajok kiszorítják az őshonos növényfajokat, így a hangyaboglárkák törpepopulációjának is meg vannak számlálva az órái. Sajnos ezen kis kiterjedésű láprétek fenntartása a legtöbbször szinte megoldhatatlan megközelítésük miatt nehézkes, vagy egyáltalán nem megoldható. Aki esetleg augusztusban is túracipőt vesz és felkeresi a tájvédelmi körzet ezen területeit, sok érdekes és ritka lápréti növény- és állatfajjal találkozhat. Ha szerencséje van, a mostanság petéző *vérfű*- és *szürkés hangyaboglárkák*at is megcsodálhatja. Mindkét lepke hazánk ritka, védett, veszélyeztetett faja, természetvédelmi értékük egyedenként 50.000 Ft.

Kép és szöveg: Kováts László

Az Ifjú kócsagőr verseny győztese a DDNPI-nél

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságnál is lezajlott az „Ifjú Kócsagőr Program” területi döntője. Az igazgatósághoz három jelölt jelentkezett, akik kéthetes szakmai gyakorlaton vettek részt a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén egy-egy természetvédelmi őr mellett. A gyakorlat során végzett munka, szakmai felkészültség alapján Nagy Zsolt jutott be az országos döntőbe.

Az Ifjú Kócsagőrök országos döntője Budapesten kerül megrendezésre, ahol Zsoltnak a többi nemzeti park igazgatóság ifjú kócsagőreivel kell megmérgetnie magát. A győztes egy 5 napos tanulmányutat nyer Lengyelország legnagyobb nemzeti parkjába. Az utazás során rengeteg új ismeretet, élményt szerezhet. A 2019-ben is nagy népszerűségnek örvendő Ifjú Kócsagőr Program célja, hogy minél szélesebb körben megismertesse a Természetvédelmi Őrszolgálat, a természetvédelmi őrök munkáját, feladatuk fontosságát és ezen keresztül a természeti értékek és a védett természeti területek védelmét. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, a Fürge Diák Iskolaszövetkezet és a 30Y zenekar 2013-ban hozta létre az Y Triász mozgalmat annak érdekében, hogy az Y-generációt bevonja az értékteremtő programokba, így jött létre az Ifjú Kócsagőr Program, mely kezdeményezéshez csatlakozott az Agrárinisztérium.

Varga Zsolt

Medúzák a Dráva mentén

Kevesen tudják, de hazánkban is él medúza. Ez az apró termetű, mindössze 2-4 cm-es faj az édesvizekben találja meg életfeltételeit. A nyárra felmelegedő, jó vízminőségű tavakban akadhatunk rájuk – a Dráva mentén szinte kivétel nélkül a rendkívül tiszta vizű kavicsbánya tavakban fordulnak elő. Mindamellett hazánk területén másutt is él az édesvízi medúza, különböző anyagnyerő tavakban, pl. homokbányászat révén kialakult víztetekben. Ez a faj az emberre nézve semmilyen veszélyt nem jelent, hiszen csalánsejtjei olyan parányiak, hogy csak a táplálékul szolgáló vízi egysejtűek elfogására alkalmasak. A hazai Dráva szakasz mentén az egyik legfontosabb élőhelye Gyékényesnél van, ahol több, kavicsbányászat során kialakult tó is van. Ha ezt a tengerek világát idéző, ám édesvízben élő medúzát szeretnénk látni, a késő nyári, kora őszi időszakban érdemes keresni őket, látványuk igazi különlegességnek számít.

Mezei Ervin

Elkezdődött a denevérnász

A denevérek násza nyár végén, ősz elején zajlik. A nászidőszakban gyakori jelenség, hogy a denevérek úgynevezett nászbarlangokat keresnek fel, amelyek később telelőhelyül is szolgálhatnak. A Dunántúl egyik legjelentősebb nászbarlangja az Abaligeti-barlang. Több ezer denevér fordul meg itt augusztus végén, szeptember elején, tehát nagyobb az esély a sikeres párosodásra. A megtermékenyülés ősszel megtörténik, de a magzat fejlődése a téli álmot ideje alatt leáll, és csak a tavaszi ébredés után indul meg újra. Az egy, esetleg kettő kölyök május végén, június elején születik meg a nyári szálláshelyen, és egy hónap után lesz önálló.

Kis csér a Dráván

A kis csér a Kárpát-medence rendkívül ritka, apró termetű halászmadara. Az elmúlt évtizedekben rendszeresen csak a Dráva kavicszátonyain figyeltek meg költőpárokat, magyar és horvát területeken egyaránt. Madarunk táplálékát a folyón és a sekély vizű mellékágakban keresi, melyet aztán zuhanórepüléssel szerez meg.

A nyár folyamán végzett felmérés során kollégáink a Dráva hazai szakaszán nem találtak költőpárt, azonban a magyar államhatártól mintegy 10 km-re, horvát zátonyon 6-7 páros állományt figyeltek meg.

E területen július 24-én két tojásos fészekalj is előkerült, ez pótköltésre utal: az első költés nagy valószínűséggel a magas vízállás miatt meghiúsult.

A kis csér Magyarországon fokozottan védett madárfaj, pénzben kifejezett értéke 500.000 Ft. Emellett Natura2000 jelölő faj és szerepel a horvát Vörös Könyvben is.

Szöveg: Fenyősi László, Schulcz Andrea
Fotó: Fenyősi László

PROGRAMAJÁNLÓ

Jöjjön könyvet olvasni a Pintér-kertbe – ingyen!

Az UNESCO szeptember 8-át az írástudatlanság elleni küzdelem nemzetközi napjává nyilvánította 1965-ben. A nap elnevezése hazánkban, mint az „Olvasás Világnapja” terjedt el, az elmúlt években több akciót szerveztek országszerte az olvasás népszerűsítése kapcsán.

A pécsi Pintér-kert Arborétum idén is csatlakozik a kezdeményezéshez: szeretettel várunk mindenkit szeptember 8-án, nyugodt, csendes környezetbe könyvet olvasni!

Aki ezen a napon könyvvel érkezik, ingyenesen léphet be az arborétumba, és akár több órán keresztül átadhatja magát az olvasás élményének a kert valamelyik padján ülve, árnyat adó fák tövében, madárcsicsergés hangjai mellett. Az Arborétum weboldala: <http://www.ddnp.hu/pinter-kert>

Barlangtúrák a Mecsekben

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóhelyei között kiemelt szerepet játszanak a barlangok, folyamatosan nagy számú érdeklődő keresi fel őket. Az alábbiakban áttekintést adunk látogatható barlangjainkról. Szeretettel várjuk a felszín alatti természeti kincseinket felfedezni vágyó fiatalokat és időseket egyaránt!

Abaligeti-barlang

A Mecsek egyik legismertebb és legnépszerűbb természeti látnivalója az Abaligeti-barlang. Folyamatos kutatások nyomán vált ismertté a 466 méteres főága, valamint a három, nehezen járható mellékága. A barlang az emberi szem számára láthatatlanul, ma is folyamatosan változik. Erről a járat teljes hosszában folyó patak gondoskodik. A barlang vezetéssel látogatható, melyek óránként indulnak.

Cím: Abaliget • GPS: 46.136679, 18.116235 • www.ddnp.hu • E-mail: dunadrava@ddnp.kvvm.hu

Időutazás a Tettyei Mész-tufa-barlangban

A Tettyei Mész-tufa-barlangban az óránként induló idegenvezetések filmvetítés, hanghatások, látványos installációk mutatják be a barlang keletkezésének folyamatát és természeti adottságait, valamint a Tettye-patak vizének hasznosítását és a városrész kultúrtörténetét. Még az is elképzelhető, hogy a látogatók találkoznak a barlanglakás lakóival!

Cím: Pécs, Tettye utca • GPS: [46.085467, 18.234750](https://www.google.com/maps/place/46.085467,18.234750) • www.barlangpecs.hu • E-mail: info@barlangpecs.hu

Orfú – Mészégető-források barlangja

A Mészégető-források barlangja Orfún található, az Orfú-tó közelében. A kiépítetlen „vad” barlang vezetéssel, előzetes bejelentkezést követően látogatható. A túra hossza 400 méter. A nehézségeket feledteti a látvány: vízesések, kőpengék, üstök, karrok, áramlási kagylók, kisebb-nagyobb cseppkövek, mikrotetaráták.

Cím: Orfú • GPS: 46.142299, 18.151785 • www.kalandsbarlang.hu • E-mail: info@kalandsbarlang.hu

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2019. szeptemberben és október elején

Szeptember 3.: DDNP Klub

Látogatás Izlandon

István Imre diavetítéses előadása

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra. Az előadás időtartama 1 óra.

Ingyenes program.

Szeptember 7.: Halászati bemutató a Boki-Dunán

A halászati bemutatóhelyen 500 évet ugrunk vissza a múltba, és egy ősi vízi világba pillanthatunk be. A résztvevők megismerhetik az ártéri gazdálkodást, elődeink halfogási módszereit és eszközeit.

Helyszín, időpont: Boki-Duna, Erdőfűn áthaladva 1,5 km-re (N45.900000 E18.780000), 10.00 óra. A program időtartama: 2 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Szeptember 7.: Aransakál vs. Gímszarvas

A túrán a Kelet-Dráva árterének természeti értékeit, esti-éjszakai életét, hangjait ismerhetjük meg. Szerencsés esetben a bőgő szarvasbikák és az aransakálok hangját egyaránt hallhatjuk. A túra végén a kikötőbe visszaérve szalonasütésre is lehetőség lesz.

Helyszín, időpont: Drávasztára, kikötő, 18.00 óra, a túra hossza, időtartama: 10 km, 5 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Hasznos: A túra kedvezőtlen időjárási körülmények esetén szeptember 14-ére lesz halasztva. Kérjük, a program előtt tájékozódjon a www.ddnp.hu honlapon!

Szeptember 11.: Madarász nap a Pintér-kert Arborétumban

A madárgyűrűzési bemutató során a gyerekek megismerhetik a madarak vonulásának titkait, testfelépítésüket, tollazatukat.

Az egész napos programhoz az alább megjelölt időpontokban lehet csatlakozni, előzetes bejelentkezést követően. Tel.: 30/377-3383

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 9.00 óra, 11.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Szeptember 12.: Háziállatok nyomában az Ős-Dráva Látogatóközpontban

Magyar szürkemaráhával, parlagi kecskével, racka birkával és hucul lóval is találkozhatnak az érdeklődő gyerekek a programon, amelyen e különleges állatok életével lehet megismerkedni.

Helyszín, időpont: Ős-Dráva Látogatóközpont, 10.00 óra, a program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Szeptember 14.: Kamilla és Koszta kalandjai a Gólyák Birodalmában

Gólyabábos foglalkozás gyerekeknek a Fehér Gólya Múzeumban. Kamilla, a gondoskodó gólyamama bevezeti fiókáját, a csintalan Kosztát a gólyák kalandos életébe. A program során a gyermekek bábok segítségével ismerkedhetnek meg a gólyák táplálkozásával, fészkelési szokásaival, vonulásukkal. A bábozás végén a résztvevők is kipróbálhatják, hogy milyen fészket építeni, gólyalábon járni és egy kis ügyességi játékon is megmérkőzhetnek a lelkesebbek. Emlékkül mindenki elkészítheti a saját gólyapalcáját. Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 10.00 óra, a program időtartama: 2 óra. Részvételi díj: 500 Ft/fő.

Október 1.: Idősek Világnapja a Pintér-kert Arborétumban

A látogatók szakvezető kíséretével ismerhetik meg a kert életének sajátosságait, az ősz színeiben pompázó növényvilágot.

Helyszín, időpont: Pécs, Pintér-kert Arborétum, 10.00 és 14.00 óra, a részvételi díj: 400 Ft/fő, nyugdíjasoknak igazolvánnyal ingyenes.

Október 1.: DDNP Klub

Békés egymás mellett élés? Madarak és emberek

Gregorits János diavetítéses előadása

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra. Az előadás időtartama 1 óra.
Ingyenes program.

Október 4.: Állatok világnapja a Pintér-kert Arborétumban

A program során megismerhetők a felelős állattartás szabályai, valamint a foglalkozáson résztvevők bepillantást nyerhetnek az őshonos állatok és a vadon élő állatok életébe.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383

Helyszín, időpont: Tettye Oktatási Központ, 9.00 óra, 11.00 óra, 13.00 óra.

A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Október 5.: GEOTÓP NAP: Löss-szurdik tanösvény túra

Hazánk geológiai képződményeire hívják fel a figyelmet az országsszerte megrendezett *Geotóp Nap* programjai. E programsorozathoz csatlakozva egy rendhagyó túrára invitáljuk Önöket a hűvös és vadregényes lösz-mélyutak – vagy ahogy a helybeliek hívják „szurdikok” – világába, Szekszárdra. Nincs még egy olyan város Magyarországon, amelynek belterületén ennyi löszbe vájt szurdik, fal vagy mélyút lenne megtalálható. A felfedezésre váró útvonal „mini Grand Canyonokon” át, a löszbe vájt egykori barlanglakások, hagyományos és modern művelésű szőlőterületek mellett vezet, ahol helyenként csodálatos panoráma fogadja az idelátogatót.

Helyszín: Szekszárd, Béla király tér, templom előtt, időpont: 10.00 óra (gyülekező: 9.45). A túra hossza, időtartama: 6 km, 4 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

A programokon mindenki saját felelősségére vesz részt. A résztvevők tudomásul veszik, hogy a programon kép-, illetve videofelvétel készíthető. A résztvevők a programon való részvételükkel hozzájárulnak a kép-, videofelvétel készítéséhez, és annak a DDNPI weboldalaira és Facebook oldalaira történő feltöltéséhez, valamint a DDNPI kommunikációjához, marketingjéhez történő időbeli korlátozás nélküli felhasználásához.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

- Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum – <http://www.ddnp.hu/abaliget>
- Boki-Duna, halászati bemutatóhely – <http://www.ddnp.hu/boki-duna>
- Dráva Kapu Bemutatóközpont, Barcs-Drávaszentés – <http://www.ddnp.hu/drava-kapu>
- Fehér Gólya Múzeum, Kölked – <http://www.ddnp.hu/feher-golya-muzeum>
- Mészégető-források barlangja, Orfű – <http://www.kalandbarlang.hu>
- Mohácsi Nemzeti Emlékhely – <http://www.ddnp.hu/mte>
- Nagyarsányi Szoborpark – <http://www.ddnp.hu/szoborpark>
- Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca – <http://www.odlk.hu>
- Pintér-kert Arborétum, Pécs – <http://www.ddnp.hu/pinter-kert>
- Szársomlyó – <http://www.ddnp.hu/szarsomlyo-2>
- Tettyei Mésztufa-barlang, Pécs – <http://www.ddnp.hu/tettyei-mesztufa-barlang>

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú [e-mailben](mailto:)! Köszönjük!